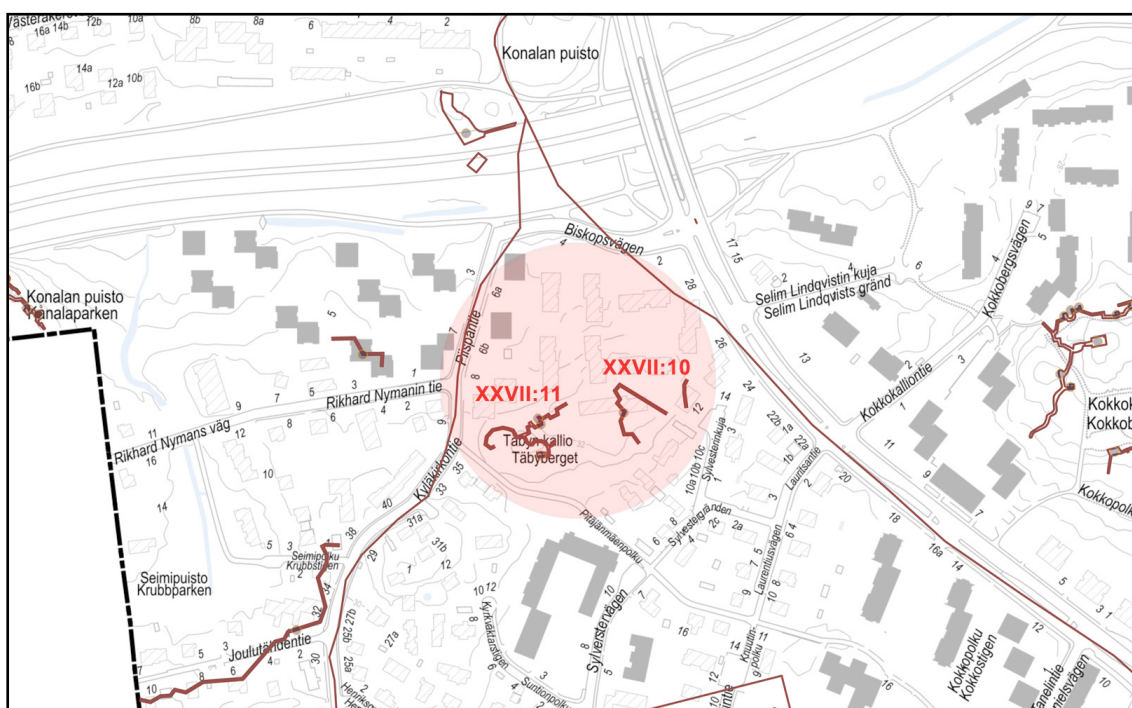

Vallitukset

21.11.2021

PITÄJÄNMÄKI TÄBYN KALLIO (TUKIKOHTA XXVII:10,11)

Sijainti. Pitäjänmäen Reimarlassa kehä-1:n tuntumassa. Täbyn kallio on Konalantien länsipuolelle jäävä mäki jonka pohjoispuolta rajoittaa Piispantie (Kyläkirkontien jatke) ja eteläpuolelta sitä rajoittaa Sylvesterinkujan omakotitalot ja uudempi pitäjänmäenpoluksi ristitty kevyen liikenteen raitti. Kallio nousee vielä pitäjänmäenpolun toisella puolellakin ja laskeutuu vasta Suntionpolun länsipuolella alas.

XXVII:10

Ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusasema. Rakennusajankohta 1915-1918. Kohde on jäänyt Sylvesterinkuja 12 talon ja pihamaan alle. Maan alla saattaa olla säilyneitä rakenteita.

XXVII:11

Ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusasema. Rakennusajankohta 1915-1918. Kohde sijaitsee Pitäjänmäenpolun ja Kyläkirkontien risteyksen koillispuolella, Täbyn kalliolla.

Puolustusasemassa on kallioon louhittua betonoitua hautaa, yksi betoninen tähystysasema ja hirsikehikolle betonista valettu suojahuone. Katetut rakenteet on räjäytetty. Linnoituslaitteita on täytetty.

XXVII:10 Luetteloissa mainitsematon suojahuone.

Ollessani kuvaamassa lähiseudun vanhoja puurakennuksia joulukuussa 1992, saavuin Konalantielle lähelle kehä-1:stä ja päätin poiketa katsomassa maisemia mäen päältä jossa muistan ennen olleen omakotitalon ja joitakin linja-autotalleja. Koko mäen Konalantien puoleinen pääty on purettujen rakennusten ja pihamuurien muotoilemaa maata. Luonnonvaraista maata ei juurikaan löydy ja puutkin on erikoisia kuusilajikkeita.

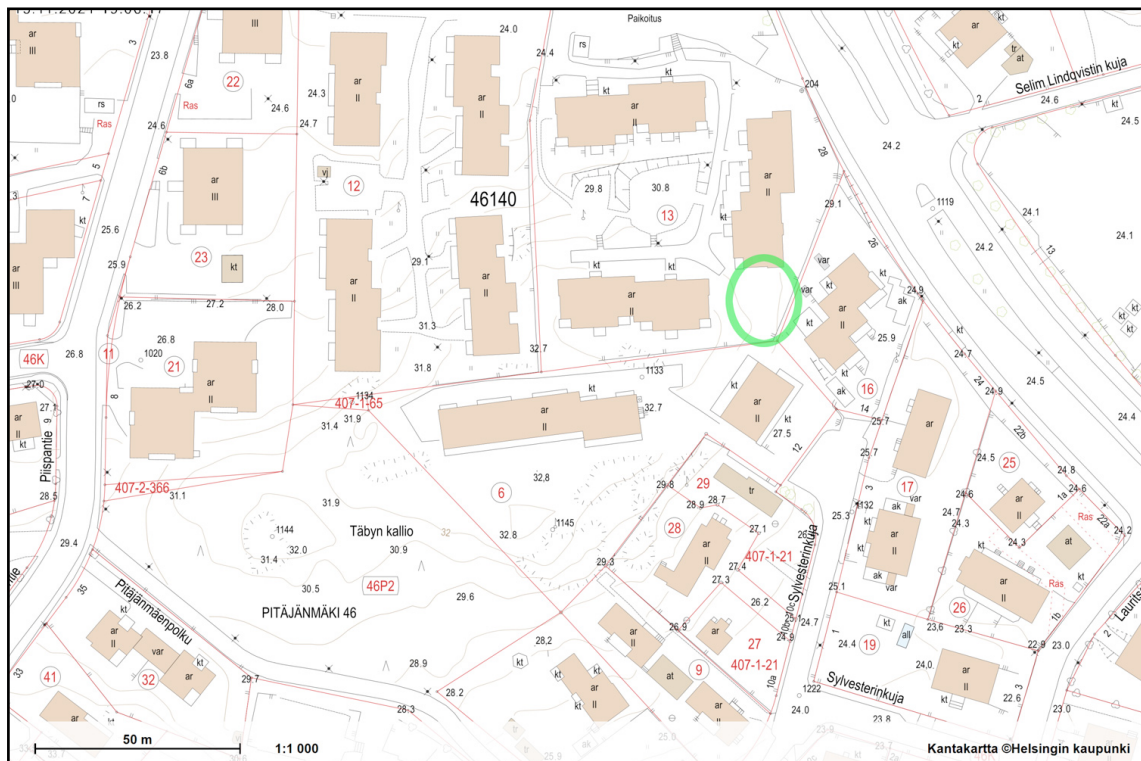
Mäen takalaidasta Sylvesterinkujan päädyn yläpuolelta löytyi yllättäen neliskulmainen kuoppa joka alkoi muistuttaa tutulta. Tarkempi katsominen paljasti seinämien betonissa hirsimuotin jälkiä ja kattomuottina olleiden tukkien päätyjen jäljet seinämien yläosassa. Suojahuone on lähes täynnä erilaista maata ja siihen on jopa kipattu kuorma kivilohkareita.

XXVII:10 Suojahuoneessa on ollut hiirsirunko ja -katto.

Kooltaan suoja on ollut aika iso noin 6x8. Koon määrittäminen perustuu arvioon sillä näkyvillä olevan osan jatkuminen maakerrosten alla on aina hiukan epävarma. Suojahuonekuopan edusta on tasaista mutta takana muhkuraisia kuoppia maassa mikä saattaa olla sortunutta kattoa.

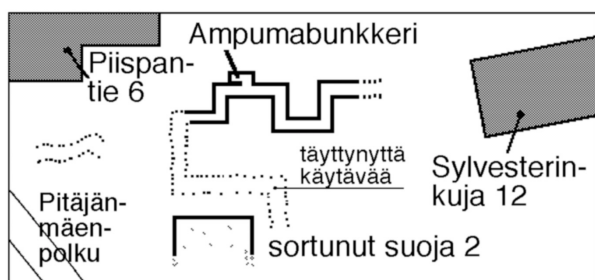
Suojahuoneelle on tultu likimain Sylvesterinkuja 12 parkkipaikalta paikkeilta. Se onko käytäviä tai muuta ulottunut itään nykyisen Konalantien kallioleikkauksen kohdalle on vaikea sanoa. Länteen on kulkenut joitakin käytäviä vaikka mitään selviä merkkejä ei ole olemassa siksi hyvin on maanpintaa muokattu erilaisten rakennusten perustuksilla ja tukimuureilla.

Suojahuoneen likimääräinen sijainti Piispankuja 2 itäisimmän rakennuksen eteläpäässä.

Sylvesterinkuja 12 on 7 asunnon rivitalo mäen harjalla sen alle on todennäköisesti jäänyt yhdyskäytävää koska talon toisesta (länsi) päädyistä ei tarvitse mennä montakaan metriä kun jo alkaa paljastua juoksuhaudan betonisia seinämiä.

Onko mäen laella ollut muita rakenteita? Näin voisi olettaa. Nykyinen Konalantie on vanha Hämeen kyläntie ja ollut seudullinen pääväylä linnoitteiden rakentamisen aikaan. Tabyn kallion päältä on voinut hyvin valvoa tien liikennettä. Mäen takana oleva räjäytetty iso suoja viittaisi siihen että, taisteluvälikkeitä olisi lähellä. Mäellä on ollut asutusta ja rakennuksia jo 1917 venäläisessä kartassa ja runsaasti myös 1930-luvun kartoissa. Eli mahdolliset välikkeet on peitetty tai jääneet rakennusten alle jo aikojen sitten. Viimeistään 1990-luvun lopulla rakennetut Piispankuja 2 rakennukset ovat hävittäneet loput.

Tukikohdan XXVII:11 osalla selvästi näkyvää käytävää on jäljellä noin 15m. Sakaramaisesti etenevä käytävä Lähtee Sylvesterinkuja 12 päädyn parkkipaikalta aluksi täysin täytyneenä. Se tekee näkyvillä olevalla matkalla muutamia suorakulmaisia mutkia kunnes taasen katoaa maataytteiden alle. Siististi rapatussa käytävässä on yksi kulmikas tuliasema (XXVII:11/2).

Täyttyneen käytävän reitin voi vielä hahmottaa maastossa ja pieni patkka seinämääkin on jäljellä.

Siisti C-tyypin asema XXVII:11/2. Ainoa jäljellä oleva tuliasema tällä mäellä.

Jäljellä olevaa käytävää ja tulasema XXVII:11/2.

Käytävä jatkuu lähelle Pitäjänmäenpolkua täysin täyttyneenä. Vain pieni painanne maastossa vihjaa käytävän sijainnista.

© MH 20.11.2021

Käytävän takana on tasaisempaa maata missä näin lumettomana talvena v.1992) oli helppo havaita täytetyn käytävän kulmikas reitti. Vuonna 2021 pystyi vielä hahmottamaan käytävän reitin mutta hankalampaa se jo on. Tämä täytetty käytävä päättyy suojahuoneen XXVII:11/3 viereen.

© MH 20.11.2021

Suojahuoneen XXVII:11/3 jäänteet

Tämä toinen suoja (XXVII:11/3) on vaatimattomamman kokoinen kuin itäpäässä ollut suoja. Metsä on tältä osin menettänyt järeän kuusipuuston aivan viime vuosina (1980-90 lukujen vaihteessa) koska kannot ovat paljaita ja muuta puustoa ei vielä ole kasvanut nimeksikään. Suojahuoneen ympäristö on suht tasaista eikä suuria betonikaton murkuloita ole näkyvissä. Itse suojan seiniä on korkeudeltaan näkyvillä vain vajaa metri mutta siitä on silti havaittavissa samaiset hirsimuotin jäljet kuin itäpäädyn suojassa (XXVII:10). Suojalta etelään näyttäisi johtavan väylä etelään kohti Pitäjänmäenpolkua.

Kallioista mäkeä jatkuu vielä Pitäjänmäenpolun lounaispuolella jopa korkeampana kuin Täbyn kallio. Mutta se on niin täynnä rakennuksia etten kehtaa lähteä sinne toisten pihaille käytäviä etsimään. Sitä paitsi siellä mahdollisesti olleet linnoitteet ovat luultavasti hautautuneet talojen alle ... tiedä häntä sitten. Kartoituksissakin seuraavat tukikohdan osat 12, 14, 15 ja 16 ovat Kyläkirkontien länsipuolella.

Loppukommentit.

Yllätys oli tämänkin linnoitepatkän löytyminen (1992) vaikka näin kotona karttoja katsellessa tuntuukin selvältä että, Leikkikentäntaustan, Välimäen ja Kokkokallion linnoiterivin jatkeena on täytynyt olla jotain ennen Espoon rajalla olevaa suurempaa linnoitettua mäkeä XXVII:13. Lisäksi on Maanmittaushallituksen topokartassa vuodelta 1946 linnoitteiksi tulkittavia suuria merkintöjä Knuutintien ja Sylvesterintien välissä. Näiltä merkinnöiltä ei ole kuin parisataa metriä Täbyn kallion käytäville. Näin sitä vieläkin löytyy linnoitepatkiä asutuksen keskeltä aivan sattumalta. Muistiinpanot 1992, tarkennettu 2021. Valokuvat 26.12.1992 ja 20.11.2021

Mikko Hakala 21.11.2021